

Vse je pesnitvi dostopno, pokrajina, gib duše, zgodovinski dogodek, lačen otrok. A ob teh pojavih se nam odpira nov duhovni svet; pesnitev je tako rekoč okno, skozi katero se nam odpre pogled na doslej še nepoznano pokrajino. Okrog nas je mnogoličnost življenja in sveta; naše okrožje je v določenem redu, nešteto stvari je, ki so nam tuje. A so trenutki, ko zazremo kos tega življenja in sveta v posebno zgoščeni obliki, ko iz te neskončne množice tonov izvzamemo omejeno število, ki pa se v naši duši zrcali kot melodija. V nas se zrcali odlomek vesoljstva, a ta odlomek je često tako močan, da prevzame vse življenje in od tedaj naprej ne moremo več sveta in življenja gledati vsakdanje brez duše in neumetniško. Prišli smo nekemu zmyslu na sled — kaj je to? ali je tudi metafizično, religiozno, ali je samo umetniško — ne vemo. Res pa je, da tako gledanje in življenje ne pusti ničesar nedotaknjena, ampak vse sprejme vase in po svoje prelije in preoblikuje. Da pri tem ni potrebno biti slep za realno in zaiti v sanje in fantazijo — je pač tudi jasno.

Pastúškin / Spomenik padlim

Rezan kamen vrhu gore
bôde v žalostno nebó;
ne dobôsti se ne more
ne pogrezniti v goró.

Sredi ranjenih ozemelj
ko da noč in dan ihti...
Ali stoka trdi temelj,
ki ga polnijo kosti?

Kadar noč hrumi viharna,
v bliskih se majè pomnik,
izpod njega tožno tarna
pritajén, izgrogen klik:

«Je li to pomnik sramote
ali znamenje časti?
Kličé nove li strahote
ali kaže v lepše dni?»

Ivan Albreht / Tiho teče reka Drava...

Tiho teče reka Drava
mimo trat in polj, vasi,
mirno sprejme vsako solzo,
ki mi kane iz oči.

Ali kdo prisluhne včasih,
kaj te solze govore?
Se li zdrzne ob teh glasih
kje sočutno kdaj srce?

Joj, glasovi reke Drave
samo bol oznanjajo
in valovi reke Drave
k smrti nam prizvanjajo...